

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník: 94

číslo: 21

25. května 2014

Cena: 8 Kč

PROČ SE BESTSELLER ČTE TAK MÁLO?

Jak to, že se tak málo čte Bible, když je to přece absolutní bestseller mezi všemi knihami? Tuto otázku si položili pracovníci Muzea biblických zemí u příležitosti výstavy, věnované nejstarším opisům Bible až po první tištěné Gutenbergovo vydání, a semináře k tomuto tématu.

Z jejich podnětu uspořádal Smithův anketní ústav dotazníkovou akci. Převážná většina židovských obyvatel Izraele má sice jeden výtisk Bible doma, ale od skončení školní docházky jej neotevřeli.

Americká Biblická společnost loni při podobné anketě zjistila, že průměrná křesťanská domácnost v USA vlastní Bible dokonce čtyři. Polovina dotázaných si však v Bibli nikdy nečetla nebo se nanejvýš biblickými texty zabývala tak jednou dvakrát do roka. Denně čte Bibli pouze třináct procent křesťanů. Podle názoru ředitelky muzea Amandy Weissové „biblický analfabetismus není ani tak záležitostí víry jako spíše pochopení sebe sama“. Jak by, ptá se, mohli židé a křesťané – sice v rámci svých společenství víry založených na biblických textech, avšak bez znalosti dějin – společně vyřešit problémy tohoto světa? Na adresu židů se obrátila s provokativní otázkou: „Jak můžeme sami sebe ještě nazývat lidem Knihy, když ji nikdy nečteme?“

© Ulrich W. Sahn, přeložila Ivana Kultová
www.wilberforce.cz

BIBLE Z ČÍNY

V Číně, v tom největším ateistickém komunistickém státě, se tiskne s oficiálním povolením nejvíc Biblí! Na tuto podivuhodnou skutečnost poukázala katolická zpravodajská agentura Eglise de Asie (Asijská církev). Vydavatelem je křesťanské nakladatelství Amity Printing Press. Jak prohlásil její generální ředitel Lei Liu, bylo v Číně v letech 1987 – 2012 vytištěno více než 105 milionů Biblí, z toho 60 % pro domácí trh; 40 % se dnes prodá do ciziny. V roce 2003 to bylo jen půl procenta. „Sloužíme církvím po celém světě,“ prohlásil viceprezident dozorců rady.

Příslušná tiskárna se nalézá v Nant'ingu. Tam běží stroje nepřetržitě 24 hodin denně. Ročně se zde produkuje 10 až 12 milionů výtisků. V exportu Biblí předčila Čína hlavního konkurenta – Jižní Koreu. Avšak všichni čínští křesťané nebudou ještě dlouho vlastnit Bibli. Ty totiž nejsou ke koupi v knihkupectvích ani jinde mimo fary. Křesťané na venkově si mohou Písmo obstarat jen obtížně.

Z týdeníku *Christ in der Gegenwart* přeložil Zdeněk Svoboda

Velikonoční pozdravy z Egypta staré 3300 let

Při vykopávkách poblíž Tel Šadúdu v severoizraelském Jizre'elském údolí se našla 3300 let stará rakev s osobními dary pro zámožného Kanaance, který byl možná ve službách egyptské armády.

Mezi dary byl zlatý pečetní prsten nesoucí jméno faraona Sétha I. Památková správa uvedla, že za vlády tohoto faraona podléhala země Kanaán Egyptu. Vládní ústředí bylo v Bejt Še'anu jižně od Genezaretského jezera. Již roku 1294 př. Kr., v prvním roce faraonovy vlády, propuklo v bejt-še'anském údolí proti Egyptanům povstání.

Pozlacený skarab upevněný na prstenu sloužil k pečetění úředních dokumentů. Faraon Séthos I. je uveden jménem psaným hieroglyfickým písmem a vyrytou korunou. Vládl v Egyptě ve 13. stol. př. Kr. a byl otcem Ramsese II., ztotožňovaného vědci s oním faraonem, za jehož panování se udál biblický příběh odchodu Izraelitů z Egypta.

Podle sdělení památkové správy došlo k nálezům před třemi měsíci, ale nezveřejnili jej z obavy před vykrádači hrobů. Nouzové vykopávky si vynutilo kladení nového plynovodního potrubí. Archeologové objevili válcovou hliněnou rakev s víkem ve tvaru lidské postavy s vyobrazením nebožtíkovy tváře. Dále našli mnoho keramických předmětů včetně nádob na potraviny, stolní potřeby, kultovní předměty a zvířecí kosti. Podle tehdejších zvyklostí jde o obětní dary bohům a o potravu, již se měl zesnulý žít na onom světě. V rakvi ležela kostra dospělého muže. Pracovníci našli též bronzovou dýku a mísu z téhož materiálu; oba předměty jsou zřejmě tuzemského původu a nebyly dovezeny z Egypta. Podle toho se badatelé domnívají, že v případě zemřelého jde o zámožného úředníka kanaánského původu ve službách egyptské vlády. Další možností je, že rakev patřila boháči, jenž napodobil egyptské pohřební zvyklosti. Rakví ve tvaru lidské postavy se zatím našlo málo - naposledy před padesáti lety v Dajr al-Balahu v Pásmu Gazy. U kostí bude proveden genetický test DNA, který by měl prokázat, zda nebožtík byl Kanaanec či Egyptan.

© Ulrich W. Sahn
přeložila Ivana Kultová, www.wilberforce.cz

Kristus s apoštolý na obraze italského malíře Duccia z let 1308 – 1311. Tempera na dřevě. Zdroj Wikipedia

Pokoj vám

„Pokoj vám“. Tímto pozdravem oslovuje zjevující se Ježíš své učedníky, když se ocitá v jejich kruhu za zavřenými dveřmi. Původcem pokoje je Bůh. „Pokoj od Boha Otce...“ – tak zní také charakteristické Pavlovy vstupní pozdravy z počátků jeho listů a odtud i pozdravy kněží, jimiž se obracejí k věřícím v liturgii.

Abychom tato slova pochopili správně, zkusme je vzít vážně; ne jako něco, co běžně slyšíme v liturgii, ale na co opravdu slyšíme. Židé se pozdravením pokoje dokonce zdraví běžně. V každodenním životě je zajištěné nebezpečí zevšednění těchto slov; často dochází ke zkracování pozdravů a následně k jejich komolení („brýden“ - „brejden“ atp.). Přitom tam, kde se dva setkají a od srdce si přejí pokoj, je Bůh jako třetí mezi nimi. Zůstávat v pokoji znamená zůstávat s Bohem. Příběh o setkání Ezaua s bratrem Jokóbem nás učí, že tam, kde se vinou jednoho narušil vztah mezi bratry, kde není pokoj, „zjevuje se Bůh jednomu na tváři druhého“.

„Pokoj vám“, toť sama Boží přítomnost. V hlubokém zármutku a znepokojení se najednou dostavuje „pokoj“ a učedníci vnímají Boží přítomnost jako milost, jež je zbavuje obžaloby

z rouhání, ale i pochybností o cestě, kterou nastoupili s Ježíšem. Pryč jsou pocity viny z toho, že vydali Pána tak snadno katům a vše pozorovali jen z povzdálí a inkognito. Lze mít zato, že příběh Jidáše a Petra nebyl ojedinělý. Jsou to zřejmě typy chování reprezentující celé skupiny učedníků, jež Pána více či méně zradily. Že se nejedná jen o psychologickou spekulaci, je patrné z příběhu apoštola Pavla, který nám ve svých listech zachoval autentické reflexe obdobné viny. Představme si rozčarování učedníků z Ježíšova nešťastného konce, jejich zklamání z toho, že se k němu Bůh v poslední chvíli nepřihlásil a nechal jej trpět a zemřít na kříži uprostřed zločinců. Avšak tentýž Duch, jehož Bůh odnal Ježíšovi ve chvíli jeho smrti, sestoupil v nejtěžší chvíli na truchlící učedníky a zjevil jim vykupitelský smysl Ježíšova utrpení

a smrti. Jaká to milost, jaké to sejmoutí vin, když učedníci časem nahlédli, že to vše se stalo, aby se naplnila vůle toho, který Ježíše poslal na svět.

Duch svatý sestoupil na učedníky během modliteb Žalmů, při četbě proroků či mudroslovných knih, v nichž hledali útěchu. Zároveň měli dosud v živé paměti Ježíšova slova naučení, jeho výklady, povzbuzování a předpovědi. Po Ježíšově smrti si učedníci sepiší nejprve tato jeho „slova věčného života“ a jejich četbou si budou Krista zpřítomňovat, stejně jako připomínáním si poslední večeře s Ježíšem. Tak to činíme i my při bohoslužbě, když při četbě evangelií či během zpřítomňování stojíme. Zpřítomňování si Ježíše v liturgii počíná právě již při slovech „Pokoj vám“ a vrcholí při slavení večeře Páně.

Michal Kotrba

Dokončení v příštím běžném čísle

Nabídka Nazaretu do našich sborů

Diakonické středisko CČSH Nazaret v rámci svého programu integrace poskytuje nejen dvě sociální služby, ale snažíme se handicapované lidi také zaměstnávat. Máme nyní obsazeno celkem šestnáct chráněných pracovních míst při dílenské řemeslné činnosti. Prodej naší produkce je jedním z důležitých příjmů Nazaretu, výrobky jsou určeny široké veřejnosti. V poslední době připravujeme také upomínkové předměty určené členům církve i přímo náboženským obcím. Z díla F. Bílka již můžeme nabídnout reliéfy s podobiznou M. J. Husa a K. Farského, připravujeme Český

krucifix a reliéfy Ruce a Jan Žižka. V naší nabídce je také středověký kachel s Žižkou na koni. Brzy ohlásíme další drobná díla k památce Husové a to nejen keramická. Klasikou jsou již naše keramické výrobky zaměřené k Vánocům, tj. *betlémy a adventní svíčky*. Nabízíme rovněž *užitnou keramiku s obrázky oveček a nápisem „Hospodin je můj pastýř“* a mnohé další výrobky s výjevy či nápisy na objednávku. Na objednávku zhotovíme i *výrobky textilní*, ať už tkané, vyšívané (*křesťní roušky*) či malované. Poslední nabídkou je *zpěvník se 150 písničkami* s akordy pro

kytarový doprovod. Jde o výběr písní, které provázely různé generace mládeže v jednom z husitských sborů tak, jak se objevovaly v průběhu posledních 40 let. Zpěvník má název „Na všech cestách této země“ a prodáváme jej za režijní cenu 100 Kč.

Tím výčet výrobků určených pro naši církev zdaleka nekončí – připravujeme barevný katalog, který se pokusíme rozeslat do náboženských obcí alespoň elektronicky. Jsme vděční za zájem, které církev naší činnosti poskytuje, a snažíme se alespoň tímto způsobem dát najevo svou vděčnost jí i našemu Pánu. **fil**

O náhodě

V běžném životě je obvyklé mluvit o náhodě. Křesťanskému pohledu na náhodu jsou věnovány dlouhé studie, ale méně je známo, jak se pohled na náhodu vyvíjel a že křesťané hráli klíčovou roli při formování vědeckých názorů na náhodu, nejistotu a neurčitost.

Ve Starém zákoně najdeme příklady využití losování pro dělení majetku a dědictví (Nu 33,54) nebo jako spravedlivý princip pro určování služeb v chrámu (1 Pa 26,14; Neh 10,35). Losování nebylo vnímáno jako náhodný proces, ale jako vyjádření Boží vůle a zřejmě se využívalo častěji jako nestranné rozhodování, které může činit přítrž svárům a rozhodnout mezi protivníky (Př 18,18).

Středověk se tématem náhody příliš nezabýval a první pokusy náhodu popsat a prozkoumat souvisejí teprve se vznikem teorie pravděpodobnosti, jejíž počátek spadá překvapivě až do 17. století. Ještě její autoři věřili, že náhoda se uplatňuje pouze v hazardních hrách. Podívejme se stručně na myšlenky velikánů, kteří hledali hlubší souvislosti a poznali, že využití náhody je mnohem širší.

Středověk se tématem náhody příliš nezabýval a první pokusy náhodu popsat a prozkoumat souvisejí teprve se vznikem teorie pravděpodobnosti, jejíž počátek spadá překvapivě až do 17. století. Ještě její autoři věřili, že náhoda se uplatňuje pouze v hazardních hrách. Podívejme se stručně na myšlenky velikánů, kteří hledali hlubší souvislosti a poznali, že využití náhody je mnohem širší.

První učebnici o náhodě s názvem „Doktrína šancí“ napsal Abraham de Moivre (1667-1754), francouzský hugenot, který musel v mládí odejít do Anglie. Pozoroval, že při házení kostkou je výsledek sice náhodný, ale při obrovských počtech hodů se vliv náhody snižuje a celkové počty hodů jednotlivých stran jsou si blízké. Z této zákonitosti usuzoval o designu celého vesmíru a odvozoval, že celý svět směřuje k pořádku, který je v souladu se stvořitelskými plány. Moivreova pevná víra v božský řád všech věcí ho vedla i k hledání matematických argumentů ve prospěch Boží existence.

Když v březnu 2014 záhadně zmizelo malajské letadlo, psal denní tisk o tom, že ho pomůžou najít tajemné vzorce anglického presbyteriánského kněze Thomase Bayese (1701-1761). Bayes se ale nevěnoval mystickým výpočtům. Používal zdravý rozum a intuitivní uvážování k tomu, aby rozvinul teorii pravděpodobnosti. Za její ústřední otázku považoval vyčíslení pravděpodobnosti Boží existence. Také se snažil vyjádřit pravděpodobnost toho, že se v minulosti staly některé zátrasy. Génie, který jako první rozpoznal vliv náhody v biologii, byl starobrněnský opat Řehoř Mendel (1822-1884). Pochopil, že náhodnost je základní princip dědičnosti. Důmyslně naplánoval řadu experimentů na rostlinách hrachu. Předem odvodil pravděpodobnosti výskytu jednotlivých znaků na křížencích. Pomocí pokusů následně ověřil své hypotézy. Tím se stal nejen zakladatelem genetiky, ale také biostatistiky.

Konečně vznik statistiky začátkem 20. století umožnil dalekosáhlé rozšíření možností pro využívání náhody v různých aplikacích včetně medicíny či předpovídání počasí. Věda se tak naučila využívat principy a zákony týkající se náhody, o kterých prohlásil již Moivre, že vyjadřují pevný řád vesmíru, a vedou tak k uznání díla Stvořitele, který sám je vševědoucí, všemocný a dobrý.

RNDr. Jan Kalina, Ph.D., Ústav informatiky AV ČR

Karol Józef Wojtyła se narodil v polských Vadovicích u Krakova. Po gymnaziálních studiích se zapsal ke studiu na Filozofické fakultě Jagelonské univerzity v Krakově. Po okupaci Polska a uzavření vysokých škol byl nasazen na práci v kamenolomu a v továrně. Po válce dokončil studia teologie a v roce 1946 přijal kněžské svěcení a odjel na studia do Říma. Později se vrátil do Krakova, kde působil jako kaplan. V roce 1953 začal přednášet katolickou sociální etiku na své alma mater. 28. září 1958 přijal biskupské svěcení. Po svolání Druhého vatikánského koncilu Janem XXIII. v roce 1962 se aktivně účastnil všech zasedání a v průběhu koncilu byl jmenován krakovským arcibiskupem. Během koncilu zazněla i památná věta kardinála Josefa Berana: „*ABY NÁS MISTR JAN HUS NEROZDĚLOVAL, ALE SPOJOVAL*“.

Ve svých 49 letech pak přijal od Pavla VI. titul kardinála a stal se tak jedním z nejmladších členů kardinálského sboru.

Kardinál Karol Wojtyła byl zvolen papežem v roce 1978 a přijal jméno Jan Pavel II. Byl prvním papežem slovanského původu vůbec a prvním neitalským papežem od roku 1522. Po svém zvolení začal podnikat apoštolské cesty po všech kontinentech a navštívil více než sto zemí. Jako první papež vstoupil např. do židovské synagogy a muslimské mešity.

Jan Pavel II. miloval naši zem a mj. rád podnikal horské túry a lyžoval ve Vysokých Tatrách. Jaké bylo naše překvapení, když jsme ve Starém Smokovci na chatě Čučoriedka, ve které jsme byli ubytováni, našli na zdi desku s nápisem, že v ní byl ubytován Karol Wojtyła. Kostelu Neposkvrněného početí P. Marie ve Starém Smokovci pak věnoval turistickou hůl.

Ve funkci papeže chtěl přijet do Československa již v roce 1985 v rámci 1100. výročí smrti sv. Metoděje. K pozvánce kardinála Berana však nepřijal svůj podpis prezident G.

JAN PAVEL II.

Husák. Vše se změnilo po listopadu 1989: Přijel již v dubnu 1990, což V. Havel nazval malým zázrakem. Nezapomenutelný dojem zanechal, když po výstupu z letadla políbil zem. Již během této první návštěvy v Praze vyjádřil papež naději, že bude možné vykonat rozhodné kroky na cestě smíření a pravé jednoty v Kristu a rány uplynulých staletí musí být léčeny novým perspektivním pohledem do budoucnosti a nastolením obnovených vztahů. Českou republiku navštívil ještě dvakrát – v r. 1995 a 1997. Téměř po celou dobu svého pontifikátu se snažil o vyřešení vztahu Římskokatolické církve k Místru Janu Husovi. Např. v listopadu 1989, kdy

Foto: Wikipedia

se T. Halík zúčastnil kanonizace sv. Anežky České ve Vatikánu, mu Jan Pavel II. položil otázku: „*Proč jste s tím Husem už dávno něco neudělali?*“ A neopomenul dodat, že jediný, kdo se MJH na kostnickém koncilu zastal, byl polský teolog z Krakova. A pokračoval, že: „*Dnes však musí vyjit iniciativa od vás z Čech*.“ Papežovo prohlášení přispělo k uspořádání mezinárodního vědeckého symposia „*Jan Hus mezi epochami, národy a konfesemi*“ v Bayreuthu v roce 1993 za účasti 150 vědců ze 13 zemí. V téže roce byla Českou biskupskou konferencí ustanovena

Komise pro studium problematiky spojené s osobností, životem a dílem MJH v čele s kardinálem M. Vlčkem. Práce komise vyvrcholila uspořádaným Mezinárodní konferencí o J. Husovi na papežské Lateránské univerzitě v Římě v roce 1999 za účasti stovek badatelů ze sedmi zemí. Dne 17. prosince 1999 Jan Pavel II. řekl k účastníkům tohoto Římského mezinárodního symposia mj., že cítí povinnost vyjádřit hlubokou lítost nad jeho krutou smrtí a že jeho smrt způsobila příliš mnoho neštěstí a utrpení, ale že nyní nastává jiné období, ve kterém hledání pravdy o Husovi, jeho názorech a významu spojuje lidi z různých tradic. Místra Jana Husa dále uznal jako reformátora církve. Věřím, že jak kardinál Dominik Duka, tak i papež František využijí nastávajícího 600. výročí upálení MJH k jeho plné rehabilitaci.

V závěru svého pontifikátu Jan Pavel II. trpěl Parkinsonovou chorobou, která mu postupně oslabovala tělo, avšak mysl měl až do konce života velmi zachovalou. Koncem března 2005 se papež při generální audienci naposledy ukázal v okně Apoštolského paláce. Přestože již nebyl schopen promluvit, požeňnal poutníkům, kteří se shromáždili na náměstí sv. Petra. Jan Pavel II. zemřel 2. dubna 2005 a jeho pohřbu se zúčastnily statisíce lidí. Po skončení obřadu volaly davy lidí „*Santo subito!*“ („ *Ihned svatý!*“). Volání bylo vyslyšeno v květnu 2011 o neděli Božího milosrdenství, kdy byl ve Vatikánu blahověstěn-beatifikován, a v dubnu 2014, kdy byl svatověstěn (kanonizace); taktéž v neděli Božího milosrdenství. Kanonizace mj. znamená, že jméno sv. Jana Pavla II. mohou nést nově postavené kostely a chrámy na celém světě.

Pavel Hýbl

(Pozn. red.: Během návštěvy Hradce Králové četl Jan Pavel II. česky úryvek z díla Angela Silesia v přebásnění našeho kmenového autora Miroslava Matouše.)

Z kazatelského plánu

Pátá neděle po Velikonocích (Rogate)

S plesáním to oznamujte, všude rozhlašujte, rozneste to až do končin země: Hospodin vykoupil svůj lid. Aleluja!

IZAJÁŠ 48,20

První čtení z Písma: Skutky 17,22-31

Tužby velikonocní (III):

2. Aby v našich srdcích živo v Krista a naději na věčné dědictví v nebesích utvrzoval, modleme se k Hospodinu.
3. Aby v našich duších svůj chrám si vybudoval a nás na své královské kněžstvo posvěcoval, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písem:

Nebeský Otče, všem, kdo tě milují, jsi připravil dobré věci nad každé pomýšlení. Vlij do našich srdcí lásku, abychom tě ve všem a nade vše milovali, a tak získali tvá zaslíbení, která přesahují všechny naše tužby! Osviť nás, Bože, svým svatým Duchem, ať slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Druhé čtení z Písma: 1. Petrův 3,13-22

Evangelium: Jan 14,15-21

Verše k obětování: Žalm 66,8-9.20

Verše k požeňnání: Jan 14,18.20

Modlitba k požeňnání:

Nebeský Otče, děkujeme ti, že nám ve večeri Páně dáváš okoušet dary z nebeské hostiny. Dej, abychom stále toužili po duchovním pokrmu a nápoji. Syť nás chlebem života a občerstvuj nás z kalicha spásy! Prosíme o to ve jménu Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Vhodné písně: 66, 117, 194, 198, 201, 288

Nad Písmem

STÁLE SE NAPLNŮJÍCÍ ZASLÍBENÍ

J 14,15-21

Pokoj vám, milé sestry a milí bratři! V evangelijním textu, nad kterým se dnes zamyslíme, již Pán Ježíš připravuje učedníky a následně celou vznikající i budoucí církev obecnou na to, že ji brzy „opustí“. Mluví prorocky o tom, že fyzicky už ve světě nebude přítomen, ale dává úžasné zaslíbení – kdo ho bude milovat a zachovávat jeho přikázání, bude mít v Ježíši stálou oporu. Pán slíbje, že se bude za každého svého věrného učedníka přimlouvati u Boha Otce a na Zem pošle zástupce – Ducha Božího (svatého), aby se o věřící staral. Aby pro učedníky konal to, co pro ně konal sám Ježíš, když býval s nimi. Ježíš nazývá Ducha Božího Přimlůvcem, což doslova znamená „povolaný na pomoc“, ale je to výraz významově velmi bohatý. Znamená i Utěšitel, Povzbuzovatel, Rádce, Pomocník, a dokonce i Obhájce, Advokát, Zastávce, a rozhodně v neposlední řadě i Přítel. Pro život z každého z nás to znamená mnoho. Boha sice nemůžeme fyzicky spatřit, ale jeho lásku a přítomnost můžeme vnímat a prožívat, pokud ho přijímáme do

svých životů, a jak již bylo řečeno, alespoň se snažíme zachovávat jeho přikázání. Duch Boží pak působí v našich srdcích i myslích, že si uvědomujeme Ježíšovu blízkost, realitu jeho lásky, požeňnání i pomoc.

Toto všechno zní teoreticky velmi krásně a snadno, ale nepochybně každý z nás zažil občas kratší či delší chvíle, kdy jsou výše napsané řádky poněkud vzdálené, odmlčené a tiché. I toto patří k opravdové víře v Boha. K víře, která není pouhým krátkodobým vzplanutím nadšení, ale k víře, která je poctivou celoživotní poutí do Božího království. Ze své osobní zkušenosti vás chci, milí v Kristu, povzbudit – přijdovou-li chvíle, kdy je

nám Bůh jakoby vzdálený, kdy nemáme chuť nebo dokonce sílu se modlit, kdy prožíváme „krizi víry“, překonávejme to tak, že pokorně padneme na kolena a z hloubi duše volejme Utěšitele, Přitele, kterého nám Kristus zaslíbil. Ještě nikdy se mi nestalo, že by pak Pán moji duši neobčerstvil, znovu mne nepostavil na nohy a nenabil mne novou silou. Pán je živý a stále činně konající a jako jeho učedníci máme z milosti Boží právo nárokovat si pomoc, kterou nám Písmo zaslíbje. Kéž si tedy tuto darovanou, nezaslouženou výsadu jeho dětí vždy uvědomujeme a s vděčností v srdcích ji neustále přijímáme. Amen.

Aleš Toman

**Náš nebeský Otče,
chceme ti děkovat za tvé milosrdenství,
kterým jsi nás obdaroval v Ježíši Kristu,
našem Pánu a Spasiteli.**

**Děkujeme a s vděčností chceme přijímat tvé požeňnání,
které nám sesíláš v Duchu svatém,
našem Utěšiteli, Rádci, Přiteli...**

Není potřeba dalších slov, prostě ti děkujeme. Amen.

Husův areopág – květen 1412

Rok 1412 byl rokem bouřlivým a bojovným. V září předchozího roku zemřel Husův nepřítel, pražský arcibiskup Zbyněk Zajíc z Hazmburka. Na jeho místo usedl Albík z Uničova, lékař Václava IV.; muž bez řádných svěcení, ovdovělý otec dvou dcer.

22. května 1412 zahájil pasovský děkan Václav Tiem z Mikulova prodej plnomocných odpustků těm, kdo se zúčastní křížové výpravy proti neapolskému králi Ladislavovi či k jeho porážce významně přispějí. Plnomocný odpustek v podstatě plně osvobozuje hříšníka od časného trestu. Ladislav byl významným ochráncem sesazeného římského papeže Řehoře XII. (který odmítl rezignovat na svou funkci!), kdežto prodávací odpustků následovali nově zvoleného římského papeže Jana XXIII., podporovaného Zikmundem Lucemburským! Prodej odpustků za tímto účelem vzbudil pohoršení. Ve Vídni byl jejich prodej zakázán. K překvapení mnohých však Václav IV. prodej odpustků povolil. Jan Hus v deseti bodech poukázal na škodlivost svatokupecké kampaně a navrhl králi, aby takto citlivou věc posoudila univerzita. Děkan artistické fakulty Brikci ze Žatce i děkan teologické fakulty vznesli proti kampani námítky. Následný Václavův tlak vedl k rozkolu mezi mistry. Do vzájemného dohadování se zapojili studenti. Husův náhled na odpustky koresponduje s jeho biblickým důrazem na slu-

žebnost kněží i jimi užívaných prostředků, jež se nemají stát předmětem obohacování. Podle Kristova „*Darmo jste vzali, darmo dejte*“ se církev neřídí. V kázání ze září 1412 Hus praví: „*My však za přisluhování svátostmi a za rozhřešování vymáháme peníze, lakotně odhadujeme laiky a tak zjevně ukazujeme, že jsme služebníky ne Krista, nýbrž mamonu a Antikrista.*“

Zde Hus podle Václava IV. „přestřelil“ a postavil se de facto proti svému králi. Václavův vztah k Janu Husovi ochladl! Ve věci odpustků filozofický realista Jan Hus vnímal skepticky „všemocnost“ církve ve všech jejích údech odpouštět hříchy. Jsou-li navíc odpustky prodávány za účelem nemravným (válka), stávají se symbolem nemravnosti, zkaženosti církve a protivenství Kristova (tedy antikristovství). Podobné názory zastávali později i reformátoři, jako M. Luther, Jean Kalvín, či první patriarcha Církve československé, dr. Karel Farský. Právě oni se snažili odčinit hříchy staré církve a navést lid k opravdové zbožnosti a mravnosti mysli i těla. Přes jejich snahu my, lidé církve, stále selháváme.

I zde se objevují chorobné ambice průměrných jedinců, nepotizmus, vzájemné kupčení a mamonařství mezi duchovními i laickými „elitami“, smilstvo a nevěra. V dvoutisíciletých dějinách církve se sváří dva

typy vztahu k Bohu. Ten první, vědom si své slabosti, zápasí o lepší budoucnost církve a vkládá v nejtěžších chvílích vše do rukou Božích. Druhý, směr richelieuovského cynizmu, korumpující, arogantní, duchovně prázdný, směřuje k sektářství a svému sebezbožštění. První směr symbolizuje život, druhý smrt. Bůh suď, který z nich nakonec na této zemi církev ovládne! Jakkoli zůstává pochybnost, zdali v Bohu ten či onen Richelieu vůbec věří! V dějinách církve je „cosi“, co dává za pravdu v Písmu obsažené Boží pravdě. Lež, v dané chvíli snad mocná, penězi a politikařením zaštitěná, falešnými tituly a pokrytectvím se honosící, neobstojí tváří v tvář Ježíšově a Husově pravdě. Té jde o čisté slovo Boží, které se zpřítomňuje ve slově i činech Jana Husa.

K Husovi, následovníku Pána Ježíše, obracejí se zraky mnohých. Je jen na nás, duchovních i laických (sestrách i bratřích), zdali příští rok učiníme z jeho památky „kolotočářskou zábavu“, nebo zdali nabídneme vzdělanostní i duchovní kvalitu. Ta nemusí křičet, není drahá a netouží po patosu „duchovních“ herců. Kostnický mučedník není ani Pavlův, ani Petrův. Mistr Jan Hus je Ježíše Krista, sluha Boží. Se vším všudy, co k následování Páně náleží. Tedy i s pokorou a s duchovní silou unést kříž Páně! **Martin Chadima**

Z DOPISŮ NAŠICH ČTENÁŘŮ

Dědictví otců

Ozdobou života většiny náboženských obcí jsou májové pobožnosti. Je příjemné setkávat se nad Písmem v čase, kdy krajina je již plně jarem probuzená, v čase, kdy dozívá doba velikonoční a letnice jsou již v očekávání. Je hezkým zvykem naší církve, že májové příjizďeji sloužit duchovní odjinud. Pro věřící v našich sborech je to příležitost (pro některé jediná)

poznat u oltáře někoho jiného. Je škoda, že ne všude jsou tradice udržovány. V jedné NO v Čechách, kam jezdím k příbuzným, byl ustanoven nový duchovní. Na dobré zvyky májových, které se tam sloužily již za první republiky, nebere zřetel. Prý nebude „obtěžovat své kolegy“. Kéž tento příklad je pouze ojedinělý...(!)

Václav Kubáňček, Vysočina

Poděkování za uspořádání výstavy

Po přečtení článku br. faráře Kotrče, který slouží v Chlumci nad Cidlinou, cítím vděčnost a chci poděkovat za výstavu židovským obyvatelům. V Chlumci nad Cidlinou, kde jsem se narodila, bylo dost obyvatel židovského původu. Na všechny je možno vzpomínat s úctou. Moje maminka musela hned po ukončení rodné školy jít pracovat; matka jí onemocněla a měli dluhy na domku v obci Pamětník. Pracovala v Chlumci v pletárně, která patřila židovskému majiteli, panu Stutzovi. Vzpomínala na něj jako na milého člověka, který měl o své zaměstnance zájem. Každé ráno mezi ně chodil a ptal se, zda mají nějaké problémy či starosti. V Chlumci se maminka vdala a já jsem pak bydlela s rodiči v činžovním domě židovské rodiny Heinerov-

vých na Klicperově náměstí. Pana jsem znala málo, ale paní byla laskavá, usměvavá. Jako malá jsem jim nosila pečivo, na které neměli Židé nárok, a s jejich chlapcem jsme si denně hrávali. Bylo mi pět let, když on jednoho dne běhal po dvoře a plakal, že nikam nechce jet. Ale musel, celou rodinu odeslali do Nového Bydžova, kde soustředili Židy z celého okresu a odeslali do koncentračních táborů. Nikdo z této jmenované rodiny se nevrátil.

V Izraeli, kde jsme byli s misionářkou L. Hallerovou, jsme také poznali, jací jsou Židé pečliví, moudří a pracovití národ. Zažili si svoje a věřím, že už se to zlo nebude nikdy opakovat. Šest miliónů zmrzačených životů! Bože, smiluj se nad svým vyvoleným národem. **Vilémína Pokorná**

NAŠE RECENZE

IZAJÁŠ. SVĚDECTVÍ O VÍTĚZÍCI DŮVĚŘE

Gabriela Ivana Vlková: IZAJÁŠ. Svědectví o vítězíci důvěře (Vyšehrad a Kalich v Praze 2014. 296 stran. 298 Kč)

Již sedmý svazek oblíbené vyšehradské edice Rozhovory nad Bibli přináší 46 přeepsaných a upravených rozhlasových výkladů starozákonního Izajášova prorockví, které zazněly v pořadech Ke kořenům (TWR) a Na křesťanské vlně (Český rozhlas Plzeň). Autentickou podobu rozhovorů si lze poslechnout ze záznamu na adrese www.rozhlas.cz/nabozenstvi/bible.

Výklad Izajáše není komentář, ale spíše široce pojaté uvedení do pečlivé četby jednotlivých kapitol Izajášova prorockví s detailními průhledy do hlubin u některých míst. Autorkou je RNDr. Gabriela Ivana Vlková, Th.D., OP, biblistka z Cyrilometodějské teologické fakulty UP v Olomouci (a v současné době i její děkanka). V jistém smyslu spoluautorem knižně vydaných výkladů formou rozhlasového rozhovoru je redaktor ČR, kazatel ECM v Tachově Petr Vaďura, který rozhovory natáčel pro vysílání a jejich přepis pak redakčně do podoby knihy připravil. Lze-li nějakým sloganem vyjádřit hlavní rys vykladačské práce G. I. Vlkové, OP, pak by to mohla být např. slova z Hospodinova výroku v první Ebedské písni: „*nekričí a hlas nepozvedá, nedává se slyšet na ulici. Nalomenou třtinu nedolomí*“ (164; Iz 42,2-3a). Výklad Izajáše tyto sympatické rysy charakterizující služebníka má, a jeho četba je proto obcerstvivující. Čtenář

si hned na počátku výkladů všimne, že vykladačka ani tázající se redaktor na sebe neupozorňují. Vlková ustupuje do pozadí a není za svým výkladem vidět. Nechává mluvit jen Izajášův text, a to s velkou citlivostí k širokému okruhu posluchačů a čtenářů. Snaží se postihnout princip či záměr výpovědi, ale současně má cit

redaktora – Vlková se nepouští do odboček a obvykle nejde nad rámec otázek (má vykladačskou sebekázeň). Tím se daří vytvořit dobře přístupný a srozumitelný výklad, který je navíc přehledný, svěží a svižný. Ocení jej jak duchovní, faráři a kazatelé, tak studenti bohosloví i všichni milovníci Bible, tj. čtenáři, kterým kniha usnadňuje přístup do starobylého a myšlenkově vzdáleného světa Izajášova prorockví, k němuž (kromě ČEPu – překlad s výkladem) v češtině neexistuje přiměřená a širší okruh čtenářů zohledňující studijní pomůcka. Oba autoři chtějí zachytit „nit, která se vede celým prorockým spisem“, zprostředkovat „perspektivu, v níž kniha Izajáš plní důležité svědectví“, a to se jim, myslím, daří. Nesnaží se vykládat vše s tím, že „jednoznačný výklad mnoha míst není ani možný“ (11). Stačí jim proto, že koncipují svou knihu jako povzbuzení čtenáře k vlastní samostatné četbě, k ponoru do Izajášovy zvěsti, v níž sám nalezne důvěru k Bohu, jemuž „záleží na všech, které kdy přijal za vlastní“ (12). To není malý cíl, ale potenci k jeho naplnění kniha jistě má. Je tedy možno očekávat, že výklad Izajáše v tomto ohledu svůj úkol naplní. Přeji proto čtenářům, aby tento rozhovor nad Izajášovým prorockvím připoutal jejich pozornost k tomuto závažnému biblickému textu, a děkuji nakladatelství Vyšehrad za dlouhodobou podporu tohoto typu čtenářsky vděčné a obohacující literatury.

Jiří Beneš

Církev československá na jižní a jihovýchodní Moravě v letech 1939 – 1945

Mnohá dílčí a regionální témata z dějin naší církve jsou námětem vysokoškolských diplomových prací, pokud je však jejich autoři dále nevyužijí, často zůstanou pozapomenuty za zdmi univerzitních knihoven. Je proto dobře, když se čas od času podaří některé z nich uplatnit třeba ve formě studií v odborných historických časopisech. Takovou přineslo třetí číslo časopisu Východní Morava, který vydává čtveřice okresních archivů Zlínského kraje. Mladá absolventka historie na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity **Dagmar Kulaviaková** (mimo jiné též varhanice náboženské obce Blansko) do něj přispěla článkem **Církev československá na jižní a jihovýchodní Moravě v letech**

1939-1945, v němž fundovaně rozebírá složitou a proměnlivou situaci náboženských obcí v širokém pásu od Znojma (velká část farností včetně jejího sídla se po Mnichovu ocitla v německém záboru) po Zlín. Text zachycuje nejdůležitější případy reakcí věřících národní církve na okupační realitu, jež řadu z nich přivedla k odboji a některé až na německá popraviště: uherskobrodský farář Rudolf Babula byl zplynován v Mauthausenu v dubnu 1945.

Časopis Východní Morava s představeným článkem Dagmar Kulaviakové lze objednat za 149 Kč na adrese Státního okresního archivu Zlín (Klečůvka-zámek, 763 11). Více informací na <http://zlin.mza.cz/>.

Marcel Sladkowski

Z NAŠICH SETKÁNÍ

Na konci dubna se v sále městské knihovny v Lounech uskutečnila přednáška Martina Chadimy s názvem „*Večeře Páně v křesťanské tradici*“. Přednášející ve svém výkladu představil téma eucharistie, jímž se zabýval ve své nové knize „Fenomén eucharistie“, vydané koncem loňského roku. Jeho výklad postihl historický vývoj tématu od židovské pesachové hostiny, slavené též Ježíšem a apoštoly, přes spory na církevních koncilech prvních staletí křesťanského letopočtu a střety reformačních teologů, až po současnou situaci v ekumeně, kde je eucharistie, její pochopení a způsob slavení jedním z klíčových bodů rozhovorů mezi různými křesťanskými denominacemi. Poutavý

výklad byl doplněn řadou aktualizovaných poznámek duchovního a pedagoga, který se při výkonu obou svých povolání setkává s řadou teoretických i praktických otázek. Ostatně následná diskuse ukázala, že také posluchači přednášky měli věcné dotazy týkající se večeře Páně, které odkrývaly jejich hledání a tázání v kontextu současné české ekumeny. **H. Smolová**

Poetická próza a prozaická poezie s ilustracemi

Příroda je největším umělcem, kterého znám, kterého miluji a zbožňuji. Rád pronikám do detailů rostlin, a proto obdivuji jejich kompozici. Také bychom měli ocenit toho, kdo dal první impuls ke stvoření světa.

Majority a minority, různé kompozice, zvuky a obrazy, zázračné scenerie – žijí v nás i mimo nás. Próza a poezie – náš dennodenní stimul – fotografie a videa též. Dovedeme milovat celý, celíčkový svět, jemuž jsme velmi vděční za životy každého z nás. Rád pronikám do tajů, vždyť si všímám těch tradičních i netradičních krás. Žijí objevováním, žijí nalézáním, žijí pozorováním. Každý den chci žít, každý den tvořit, a to za každého počasí a ročního období. Každý den chci děkovat za ten krásný svět – za jeho kouzlo a půvab.

Také virtuální svět musí být lepší. Sociální sítě jsou sice skvělou myšlenkou, ale postrádají částečně fenomén slušnosti a krásna. Je třeba pracovat na motivačních a povzbudivých změnách, abychom nežili na skládce, ale v pozemském i mimozemském ráji, vždyť svědomí je naší cestou poznání.

Václav Kovalčík

Jen mít oči k vidění,
uvidět co každý z lidí nevidí a neuvidí.
Vidět, že si slunce češe zrána zlatý vlas,
vidět, že má sedmikráska vskutku sedm krás,
a že voda, ať už plyne, ať si leží v kalužině,
tak se leskne ve své kráse,
že až ohni podobá se.

Jen mít uši k slyšení,
slyšet hlasy sebetišší, které každý neuslyší.
Slyšet přejít zlatohlávka přes růžový list,
slyšet, kterak cinkla váška v řeky ametyst,
v modřínovém háji slyšet tiktat modřinky:
tik tik tiše tikají jako hodinky.

(Jan Čarek)

ZPRÁVY

Gratulace milému kolegovi a příteli Ervínu Kukuczka

Dne 27. května oslaví 70. narozeniny bratr Ervín Kukuczka, vzácný a laskavý člověk, duchovní naší církve, dlouholetý redaktor Českého zápasu a editor kalendáře Blahoslav.

Ervín Kukuczka se narodil 27. května 1944 v Istebném. Protože matka Marie byla vážně nemocná, byl malý Ervín poslán do německého výchovného ústavu. Dětství prožil v Jablunkově. Po dokončení osmiletky se přihlásil na učiliště do Třince, kde se vyučil hutníkem. V této době začal chodit do hor a seznamovat se s literaturou a uměním. Pracoval v Třineckých železárnách a kvůli svému vystoupení na celopodnikové schůzi byl propuštěn ze zaměstnání a odešel do Prahy, kde začal hrát v divadle Orfeus. Zde se seznámil s Egonem

Bondym. Vzniklo mnohaleté, obohacující přátelství. V roce 1969 z Bondyho popudu nastoupil na Husovu československou bohosloveckou fakultu v Praze; studia byl s normalizační nucen přerušit. Přesídlil na Moravu, kde pracoval jako textilní dělník. Intenzivně četl. Životní inspirací se mu podle jeho definice stala zejména „svatá trojice“: Jakub Deml, František Bílek a Otokar Březina. Po návratu do Prahy působil jako ošetřovatel v psychiatrické léčebně v Bohnicích a zde je počátek jeho samizdatové činnosti, když při nočních službách začal provozovat literární edici Louč. V roce 1974 se oženil s Lidmilou Řehákovou, farárkou ČČSH a oba se přestěhovali na československou faru do Hostinného. Nové zaměstnání našel jako ošetřovatel ve vrchlabské nemocnici. Začal publikovat v tisku ČČSH a překládat z polštiny. Na československé faře zprostředkoval první setkání svého přítele Bondyho s Václavem Havlem. V polovině sedmdesátých let byl přijat jako kazatel ve Vrchlabí. V důsledku hrozby ztráty státního souhlasu byl raději přeložen do Hlinska. Později se manželé Kukuczka přestěhovali do Ústí n. O. Br. Ervín byl ustanoven kazatelem v Žamberku a Nekoři. I zde pokračoval v samizdatové produkci. Na konci osmdesátých let se mu podařilo dálkově dokončit bohoslovecká stu-

dia. V roce 1989 byl vysvěcen na kněze a od téhož roku sloužil jako farář ČČSH v Žamberku a Nekoři. V současné době se angažuje v kulturním a duchovním životě nejen ve východních Čechách a působí jako člen Rady Českého rozhlasu.

Milý bratře Ervíne, srdečně Ti za redakci Českého zápasu, ústředí církve a NO Žamberk přeje Boží požehnání a mnoho zdraví a štěstí.

Tvoji kolegové

Koncerty u sv. Mikuláše

26. 5. - 20 hodin

Od baroka k jazzu
Prague Brass Ensemble
& Jan Kalfus - varhany

27. 5. - 17 hodin

Händel, Mozart, Telemann, Bach
M. Hanzal - varhany,
F. Bílek - trubka

28. 5. - 17 hodin

Bach, Mozart, Dvořák, Widor
B. Rabas - varhany,
J. Jonášová - soprán

28. 5. - 20 hodin

Vivaldi, Mozart, Dvořák, Ravel
Radio Symphony Collegium

29. 5. - 14 hodin

Benefiční koncert - zdarma
Grace University Chamber
Singers (USA)

29. 5. - 17 hodin

Bach, Mozart, Franck, Caccini
Canto Corno e Organo

29. 5. - 20 hodin

Vivaldi, Mozart

Vivaldi Orchestra Praga

V. Návrat - barokní housle

30. 5. - 14 hodin

Benefiční koncert - zdarma
The Valley City State University
Concert Chorale (USA)

30. 5. - 17 hodin

Caccini, Bach, Vivaldi, Mozart
Z. Němečková - varhany,
V. Likérová - soprán

30. 5. - 20 hodin

Vivaldi, Mozart

Vivaldi Orchestra Praga

V. Návrat - barokní housle

31. 5. - 14 hodin

Benefiční koncert - zdarma
Gausel (Norsko)

31. 5. - 17 hodin

Benefiční koncert - zdarma
Coro Cima D'Oro (Itálie),
Resonance (ČR)

31. 5. - 20 hodin

Vivaldi, Schubert, Dvořák,
Gershwin

Consortium Pragense Orchestra
Š. Heřmánková - soprán,
M. Laštovka - trubka

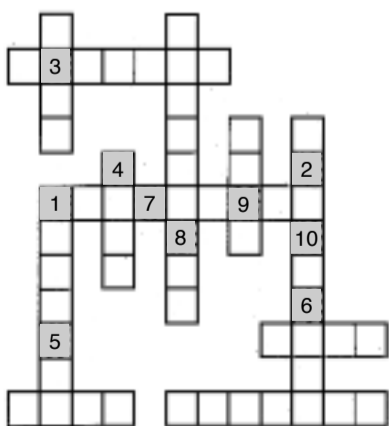
Foto: Občanské sdružení SH

PRO DĚTI A MLÁDEŽ

NEZANECHÁM VÁS OSIŘELÉ

Vpisujte do tabulky slova podle počtu jejich písmen – shora dolů a zleva doprava.

9 písmen: přikázání,
Přimluvce, zachovávat

7 písmen: milovat,
osiřelí, požádat

4 písmena: jiný, Otec,
svět, znát, živí

Řešení z minulého čísla: Cesta.

Jana Krajčířiková

Český zápas

MK ČR E 127 ISSN 0323-1321

Týdeník Církve československé husitské

Vydává Ústřední rada Církve československé husitské, Wuchterlova 5, 166 26 Praha 6

Redakce: Vedoucí redaktorka ThDr. Klára Břeňová, redaktoři: PhDr. Václav Drašnar, Mgr. Ervín Kukuczka, grafik: Milan Udržal tel.: 220 398 107, e-mail: cesky.zapas@ccsh.cz

Redakce si vyhrazuje právo na úpravy a krácení příspěvků. Tisk: Grafotechna, distribuce: A.L.L. production s.r.o., F. V. Veselého 15, 190 00 Praha 9

Předplatné: F. Brynych, tel.: 220 398 117, e-mail: frantisek.brynych@ccsh.cz. Reklama: A.L.L. production tel.: 234 092 866, e-mail: martina.machackova@predplatne.cz

Dne 27. dubna se zaraďovala nejen katolická církev ze svatořečení svých papežů. Také naše církev toho dne svěřila v Košicích svého kněze Bohumila Kamana. Je synem našeho faráře z Brněnska a jeho dcera je duchovní v Brně-Židenicích.

Vzpomínka na bratra Vladimíra Bubeníka

Je tomu více než rok, co jsme se ve votickém sboru rozloučili s naším drahým bratrem farářem Vladimírem Bubeníkem. Vzpomínáme na jeho službu v pražské diecézi, na ústředí, v celé církvi, vzpomínáme na jeho vitalitu, na jeho hlásání Božího slova a svátostnou službu. Učíme se od něj!

Za pražskou diecézi David Tonzar, biskup

Výběrové řízení pro Nazaret

Církev československá husitská a středisková rada diakonického zařízení Nazaret Borovany vyhlašují výběrové řízení na pozici ředitele Nazaretu. Výběr z uchazečů proběhne počátkem června tohoto roku. Předpokládáný nástup do zaměstnání podzim (zima) 2014.

Předpoklady a výhody pro uchazeče:

- Dobrý vztah k církvi (ČČSH) – členství v církvi výhodou
- Manažerské schopnosti – ekonomické vzdělání a praxe výhodou
- Dobrý vztah k handicapovaným lidem, vzdělání a praxe v sociální oblasti výhodou
- Výhodou výtvarné schopnosti či znalosti některé z výrobních činností Nazaretu (keramika, textil)

Více informací na www.nazaret.cz, popř. tel.: 603 175 004.

Písemné přihlášky: nazaretidilna@centrum.cz, popř. dopisem na adresu: Nazaret Borovany, Žižkovo náměstí 1, 373 12 Borovany

POUŤ NA SÁZAVĚ 21. června 2014

Každoročně se v červnu na Sázavě scházejí poutníci, aby načerpali duchovní sílu, inspiraci a radost ze sdílení. I v tomto roce pořádá naše církev ve spolupráci s NPÚ Sázava za podpory města Sázava a finančního příspěví MK ČR „Pout' na Sázavě“, při níž chce letos připomenout 600. výročí přijímání podobojí. Proto se obrací s pozváním na poutníky napříč denominacemi, kteří sdílí ideu reprezentovanou zastáncem laického kalicha Jakoubka ze Stříbra. Střed pouti bude totiž letos po bohoslužbách tvořit symbolický akt společného jehení chleba a pití vína doprovázený biblickými texty a dalšími texty vztahujícími se k přijímání podobojí.

Pout' začne v 9 h ráno v kostele opata Prokopa na Sázavě. Součástí setkání jsou liturgické programy, hudební vystoupení i dětský program. Během celého dne budou probíhat komentované prohlídky kláštera. Obdivovat zde můžete kupř. gotickou kapitulní síň s nástěnnými malbami dvorních umělců Karla IV. Zaujímout vás však mohou už i samotné exteriéry areálu. Spochinout v tichu můžete na rajském dvoře. Ochutnat i zakoupit budete moci fair trade kávu, čaj, čokoládu apod., svým nákupem můžete pomoci i diakonickým střediskům (Domeček, Nazaret a další). Více informací k programu na: www.poutnasazave.cesh.cz

H. Tonzarová

